

NNMK TIDENDE

2022

23.12.2022
NORE NESET MANNSKOR

Refleksjonens høytid og gullkorn fra barnemunn

Fredrik

Vi er inne i høytiden som for de fleste mennesker handler om familie, tradisjoner, god mat, omtanke, refleksjon, og sjokolade som noen ganger er formet som en stor penis. Ettersom jeg nå har hatt en hektisk periode på jobb, og dermed ydmykt har måttet innhente avisredaksjonens aksept for at jeg skal levere inn mitt bidrag innen utvidet frist, har jeg bestemt meg for å vie noen minutter til det nest siste punktet over her; *refleksjon*, mens jeg koser meg med det siste punktet til en kopp kaffe.

Som småbarnspappa har jeg etter hvert tilegnet meg en del erfaringer, visdom og ferdigheter som en naturlig konsekvens av denne omkalfatringen av livet slik jeg tidligere kjente det, og som en gang for lenge siden utgjorde hverdagene. «Lenge siden» er nå for snart 5 og et halvt år siden, noe som både kjennes som et øyeblikk, men samtidig som en halv evighet når jeg tenker over alt som har skjedd på denne tiden.

Det er sikkert flere med meg som har erfart at når man får barn endres hverdagene, eller for å være ekkelt klisjéaktig; *ens univers* - til i stor grad å spinne rundt barnet/barna. Selvsagt fyller man fortsatt dagene med gjøremål og aktiviteter fra «gamle dager», slik som jobb, trening, middagslaging, klesvask, mathandel og så videre. Men for min del har jeg erfart at det å ha barn påvirker absolutt alt i større eller mindre grad, ofte med et ørlite dryss av bekymring på toppen. Det er mindre rom for å ta ting på sparket uten særlig planlegging og forberedelse, spesielt i perioden når barna er små og helt avhengig av deg som forelder. De små trollenes behov for rutiner fra konsekvente foreldre er selvsagt en del av grunnen til dette.

Min erfaring har også lært meg at en del aktiviteter dessverre må nedprioriteres, og noen må beklageligvis utgå helt. Er man eksempelvis veldig glad i å lage mat, om ikke på Trygve-level men i den retning, så må man kanskje ty til enklere fremgangsmåter, for ikke å snakke om ingredienser. Noen dager må man kanskje synke så dypt som til Toro-nivelet hvor det som kjent er få poeng å sanke. Og for også å nevne et eksempel på en aktivitet som kanskje utgår helt i perioder; å barbere seg. Her sankes nødvendigvis heller ikke særlig mange poeng. Det er ofte enkelt å konkludere med at mangel på timer i døgnet, kanskje til og med ned på minutter, er årsaken.

Jeg ser for meg at følgende skjer når man trår inn i småbarnslivet med alt det innebærer av glede, barnefryd, mystikk, bekymringer, Toro-middager og diverse kroppsvæsker. Da svinger man av fra den kjente og bedagelige fylkesveien man har befunnet seg på, med alle sine finurlige svinger og spennende sideveier. Man dunderer plutselig av gårde i 120 på en ganske så rett motorvei. For all del; motorveien har også sine rasteplasser og avkjøringsfelt som hver leder deg til spennende og hyggelige steder og opplevelser, men nå går alt så utrolig fort. Jeg har innsett at det kanskje er et lite snev av substans i det jeg har hørt så mange si, og vi må entre klisjéenes verden igjen; at ukene ofte kun består av mandager og fredager, tett fulgt av en halv lørdag og søndag.

Når jeg nå forsøker å tilnærme meg en avslutning med en eller annen form for moral på denne tankerekken merker jeg at det dukker opp velkjente floskler som «*Ta vare på hverdagene, det er de som utgjør livet*», «*Sett pris på alle små øyeblikk*», «*En dag kommer du til å le av alle gangene oppkastet fløt....*». Men ved nærmere refleksjon ser jeg at flosklene kanskje ikke er floskler likevel, har de ikke helt forbannet rett? Man kan fort havne på livets hurtigtog, og før man vet ordet av det har man passert altfor mange holdeplasser uten at man egentlig har evnet, eller kanskje prioritert å virkelig sette pris på

alt det som skjer underveis. Det er alltid en klesvask som må tas, et bad som må vaskes, en husvegg som må males, en kasse legoklosser som må ryddes, eller et marsvin som må barberes. Veldig mange «må»-er. Egentlig altfor mange. Selvsagt må man ha rene klær, middag i magen og glatte marsvin, men er ikke egentlig de aller fleste «må»-ene i grunnen fullstendig meningsløse i det store bildet?

Det er sikkert flere enn meg som har grublet på de samme tankene og kan kjenne seg igjen i dette. Jeg har selvsagt ikke oppskriften på løsningen, eller et kart med ruten tilbake til den trauste og gode fylkesveien der man kan roe ned tempoet litt. Jeg er for så vidt heller ikke sikker på om jeg fortsatt følger den røde tråden jeg hadde klart for meg når jeg startet å reflektere over dette. Det ubesvarte spørsmålet til meg selv om jeg egentlig er ferdig reflektert, og om tankerekken plutselig sporet av på en eller annen humpete grusvei overskygges av tanken på at jeg nå må få satt på oppvaskmaskinen før jeg glemmer det, og må få brettet de klærne som ligger i vaskemaskinen.

Men før jeg gjør det vil jeg avslutte med et tips om noe vi praktiserer, og som vi startet med når eldstemann var liten og så vidt hadde begynt å prate i setninger. Vi skriver ned gullkorn fra barna i et delt notat på telefonen, i detalj og faktisk med både dato og klokkeslett. Om situasjonen ikke tillater at mor eller far kan rette fokuset mot en skjerm for å forfatte gullkornet, så settes det opp stikkord slik at det kan fullføres senere. Vi startet som nevnt tidlig, allerede når Leander var 1.5-2 år gammel, og har fortsatt med dette, nå også for Amelia som straks er 2.5 år. Det vil si at vi allerede har skaffet oss rikelig med materiale til alt av taler som det måtte bli behov for når de vokser opp og blir voksne, og til og med kanskje en liten bok. Uansett; det hender rett som det er at jeg tar en liten tur ned mimregaten og leser i disse etter hvert så mange gullkornene, og jeg må innrømme at jeg da kjenner på en voldsom glede og kjærlighet, men også vemod over at notatene bare gir ørsmå glimt og påminnelser fra hverdagslige øyeblikk i en svunnen tid. En vakker og hektisk tid. En tid som har vært og aldri kommer tilbake. Og hver gang blir jeg så uendelig glad for at vi startet å notere ned slike ting.

I morgen kommer en ny hverdag, sannsynligvis like hektisk som vanlig. Med barnehagekjøring, klesvask, bleieskift, middagslaging og bretteing av klærne som jeg glemmer nå etterpå. Jeg gleder meg til i morgen.

30.09.2022, kl 12:55: Leander leser bok med morfar og finner 2 lekeedderkopper. Han kan da fortelle at mammaedderkoppen spiser pappaedderkoppen. Leander sier det er bra vi ikke har det sånn. Da sier mamma: «ja, tenk om jeg plutselig hadde spist pappa.» Da svarer Leander: «ja, da kan vi kaste barbermaskinen»

07.12.2021, kvelds : pappa raper to ganger som følge av kullsyren i glasset med julebrussoft. Leander sier da at kanskje pappa må bæsje, før han kjøpt legger til; «men dåkkar bæsjar aldri! Bare på 17.mai»

04.08.22, kl. 16:37: Ungene leker fint i stuen mens pappa rydder vekk litt etter middagen. Pappa slipper en promp og ser forventningsfullt bort i stuen for reaksjonen. Amelia lager overrasket fjes og sier: «åh! Båt tuta!»

13.03.22, kl. 13:41: Pappa har akkurat klippet håret til Leander. Leander sier: «Hvis vi klipper høner, då blir de helt rosa. Hvis fly krasjer med de blir de det ôg.»

14.05.22, ca. kl. 19: Leander når vi satt i sengen før leggetid: «jeg vet hvorfor giraffen har så lang hals. Det er fordi de ikke vil lukte sin egen promp.»

Er skolen egentlig verdt det hele?

Av Trygve Berentzen

De av oss som fullfører et helt skoleløp, bruker absurd mye tid på denne institusjonen. Men står egentlig nytten i forhold til innsatsen? For halvannet år siden hadde jeg uten å tvile sagt ja. Nå sier jeg "lite trolig". Det nærmer seg et år siden to ble til tre i husstanden vår, og vi er blitt ganske opptatt av fremtiden til vårt barn. For de imponerende dedikerte leserne av dette tidsskriftet, vil fra i fjor huske at vi ventet en liten jente til verden, men som muligens kunne bli gutt (eller i verste fall et alien). Det ble gutt, og han ble etter lang tid tildelt navnet Vetle. Hva vil vi så for vår vetle gutt? Jo kun det beste selvsagt.

Vi må da sette et tydelig skille på det som faktisk er det beste for et barn, og hva som er det beste for samfunnet. Slik de fleste har tilrettelagt livene sine, så er man nedøset av gjeld, og man er også avhengig av at det finnes to betalende mennesker per huslån. Det vil i praksis si at barn må kjøpest mulig inn i institusjonene barnehage og deretter videre inn i skoleverket, og vipps så er problemet i stor grad borte. I hvert fall hvis man sammenligner det med alternativet som er å ikke la barna være i disse institusjonene. Et velferdssamfunn som vi lever i er også basert på at folk bidrar med arbeid og skatteinntekter, så alle og enhver skal så fort som mulig lokkes inn på kjøret i hamsterhjulet igjen.

Når det gjelder skole, så er jeg den siste tiden blitt veldig betenkt på om dette egentlig er en positiv brøk. For meg synes det som om at skolen vi har, som har veldig gode intensjoner, egentlig gjør mer skade enn nytte på mange mennesker. Som opptakt til Fagfornyelsen som kom i 2020, har det vært mye fokus i media om at det måtte tas noen seriøse grep i skolen. Det ble pekt på at det var for mye pugging og overflatelæring, for lite dybdelæring, livsmestring og kritisk tenkning. Det ble også pekt på at det stadig ble mer psykiske problemer med angst i førersete, og en svinnende læringslyst. Vel, her er i hvert fall litt kritisk tenkning om skolen fra meg!

Etter snart et år som foreldre, ser vi en vanvittig trang til læring time etter time hvert eneste våkne minutt. Det er denne vanvittige læringslysten barn naturlig er født med, som egentlig ikke kan stoppes med mindre man faktisk går inn for det. Jeg har fryktelig mange teorier her i livet, og teorien min rundt barn er at så lenge man lar de få vokse opp i et bra miljø så lærer de alt de skal, når de selv er klare. Et "bra miljø" fortjener en lang utgreiing, men hovedpoenget er gjerne at de har det trygt, er elsket, blir sett og blir riktig ernært.

Men så var det dette med skolen da. Barn elsker å leke, og det er slik de lærer. Av en eller annen grunn var det noen som fant ut at man må plassere et barn i et rom med en voksen for at læring skal skje. I tillegg skal det helst være mange barn og i samme alder. Dette til tross for at det er svært store variasjoner innad i en slik gruppe, både hvor langt de er utviklet på det fysiske og mentale plan. Så kan vi også legge til de naturlige forskjellene på gutter og jenter. Mange studier viser at de beste læringsmiljøene er grupper med varierende alderssammensetning, og ikke slik det gjøres i skolen. For meg virker dette som en oppskrift på et svært gammelt og rusten maskineri som ikke lar seg smøre så enkelt. Det er utvilsomt dømt til å møte mange type gnissinger.

Så hva skal vi egentlig med skolen? Jeg tenker samfunnet trenger skolen, for det fungerer tross alt bra eller tilfredsstillende nok for mange mennesker. Men i tillegg burde det vært andre reelle alternativer for de som nødvendigvis ikke er helt A4. Dette er typisk elever som ligger langt foran snittet og ikke blir utfordret nok, de som virkelig sliter med læring, eller de som rett og slett ikke klarer å sitte i ro like lenge som man må i en vanlig skole. Det finnes et knippe privatskoler her til lands som tilbyr et noe annerledes undervisningsopplegg. Dessverre er de private skolene, like bundet som de offentlige skolene om hvilket pensum og læringsmål som skal vektlegges. Det hadde vært fint om man kunne hente litt inspirasjon fra andre land, hvor skoleverket er mer liberalt og tankesettet radikalt annerledes. Det artige er at de faktisk blir gode mennesker, og det finnes drøsevis av suksesshistorier av mennesker som har vært elever ved slike skoler. Dette til tross for at man verken praktiserer et fast pensum eller har karakterer. En del forskning viser at man har høyere odds for å klare seg bedre i livet på en slik type skole enn i den offentlige skolen. Selvsagt finnes det skrekkehistorier fra andre typer skoler, men det gjør det definitivt fra den ordinære skolen også.

Og så var det dette med lekser! Det har jo i alle år vært en uting. At man frarøver de stakkars barna enda mer tid enn det skolen allerede gjør er mildt sagt en skam. Når alt kommer til alt er skolen trolig en ganske så ineffektiv læringsmaskin. Man kan vel si at skolen er det motsatte av en varmpumpe. En varmpumpe bruker 1 kW for å produsere 5 kW, mens en skole sannsynligvis reduserer et barns potensiale i tilsvarende størrelse. Med det mener jeg at hvis man går 10 år på skolen, tipper jeg at man med de ideelle forholdene kunne lært det samme på to år, ved at man droppet de 8 første årene.

Når jeg har uttrykt min skepsis til skolen ovenfor venner og bekjente, er det noen gjengangere av argumenter som kommer. Blant de artigste er at "barn må lære seg å ha det kjipt", og "det gikk jo fint med oss, så det kan ikke ha vært så gale". Til dette tenker jeg; Kan vi ikke bare ha det bra både før, under og etter skolen? Hvorfor må vi ha det kjipt? Livet kommer før eller siden til å komme med kjipe lærdommer, uten at dette må systematisk moses inn i hodene til de underårige på institusjon. Når det gjelder alles opplevelser av skolen, eller hva det ellers måtte være vi gjennomgår i livet, må vi ikke glemme hvor ekstremt elendig hukommelse mennesker egentlig har. Jeg for min del husker skolen i stor grad som gørrkjedelig, og i realiteten var det sikker tjue ganger så kjedelig. For det å glemme det vonde er en egenskap vi mennesker innehar. Det hadde typisk ikke vært spesielt mange kvinner som hadde født flere enn ett barn, med mindre de glemte hvor fælt det egentlig var.

Det jeg husker tilbake på som det beste fra skolen fagmessig er uten tvil gym. Fagmessig eller ikke, så var det definitive høydepunktet dersom vi av en eller annen grunn fikk fri, og det var vel strengt talt ingen som ikke jublet da. Det slår meg som litt underlig at det var så fantastisk å ikke være på skolen, og hvorfor det er sånn. Burde ikke målet være å lage en arena man gledet seg til å gå på, og hvor man elsket å være? Dette burde gjelde de voksnes også.

I en tid hvor de store tendenser i verden er mer og mer ødeleggelse av natur, og et skakkjørt klima, klarer vi i tillegg å tilbringe tiden mer og mer borte fra naturen, med nesen plantet så tett inn i telefon eller nettbrett som mulig. Det er ekstremt fascinerende å se barn som er på vei hjem etter en dag i "barnefengselet". Det er ikke uvanlig at barna går en og en, og med litt mellomrom, og de fokuserer øynene så intenst ned i telefonen at de hadde ikke merket om en meteoritt hadde slått ned like ved beina. Så jeg tenker egentlig at kanskje man virkelig burde radikalt revurdere det meste av våre vaner og holdninger.

Jeg er svært lite lysten på å ukritisk sende Vetle på den offentlige skolen, for jeg er ganske sikker på at læringslysten han foreløpig har intakt, kommer til å bli halshugd av skolens giljotin. Jeg føler skolen i for stor grad prøver å presse alle ulike mennesker gjennom det samme like systemet. Alle skal og må lære det samme, og til samme tid. Og hvis du ikke lyster lærernes pipetone, blir du straffet med dårlige karakterer som vil være ille for fremtiden din. Skolen har for stort fokus på at elevene må tilegne seg masse unyttig kunnskap, og for lite på de medmenneskelige egenskapene her i livet. Man burde heller fokusere på at det tross alt er en god og lykkelig barndom som bør være det øverst målet, og ikke å lære alt mulig fra et pensum som sannsynligvis blir glemt, og aldri brukt.

I min utopiske verden for skolegang burde det vært færre timer på skole, mer valgfag, ingen lekser, næringsrike måltider, innføre fag som omhandler omsorg for dyr, og mye aktivitet utendørs. Kanskje det heller ikke burde finnes karakterer på skolen, og heller bare latt barna få utforske og lære med en indre motivasjon, og ikke en ytre motivasjon som karakterer definitivt er. Fremfor å klargjøre barna for den virkelige verden ved å putte de i en betongboks, burde man heller bruke den virkelige verden som arena.

De mest kritiske skoleforskerne mener at skolen ikke kan la seg endre, men at den må dø ut som den fryktelige dinosaur den er. Slik det er nå hvor skolen endres med reformer, kunnskapsløfter og fagfornyelser, kan vi bruke det lite brukte svenske uttrykket: "Å polere en dritt". Det blir egentlig ikke bedre skole, bare mer skole.

Avslutningsvis må jeg fortelle litt om de menneskene jeg følger som er mest tydelig i kritikken av skolen. Lars Sandåker og Pål Jåbekk jobber begge som lærere og er usedvanlig flinke formidlere, spesielt i sin podkast med det enkle navnet "Lars og Pål". Peter Gray er en amerikanske forsker og psykolog, og har forsket svært mye på skole, læring og hjemmeundervisning. Og helt til sist er det Ole Martin Moen som er professor i filosofi og jobber ved OsloMet, som er en fremragende tenker. Han har skrevet og pratet mye om den norske skolen, og i tillegg hatt mange innspill til Fagfornyelsen i 2020. Som tilleggspromaganda for mitt syn, lar jeg en tosiders framtidsspalte skrevet av Ole Martin etterfølge min egen artikkel, samt et vakkert dikt skrevet av Jacob Gifford.

What Is School Like?

School is like a prison
We can't leave,

School is like an island
We are all trapped,

School is like a pie
It is good at first until you reach the crust,

School is like a toilet
It is full of germs,

School is like a salad
You have to put something on it to make it better,

School is like a stupid cat
It never dies,

School is like a garbage truck
It smells, it's big and you can here it from a mile away,

School is like a baby
It always needs your attention,

School is like a shark
It just keeps chasing,

School is like going to jail
You never want to go back,

SAMTIDEN FRA FRAMTIDEN

NY
SPALTE!

Ole Martin Moen

OLE MARTIN MOEN er filosof og påtroppende professor i helsefaglig etikk ved OsloMet. I «Samtiden fra fremtiden» vil han diagnostisere viktige institusjoner eller fenomener i samtiden – sett fra fremtiden.

Hvorfor ble ikke skolen avviklet før i 2050?

Frem til 2050 plasserte myndighetene alle norske barn mellom 6 og 16 år i tvungen daginstitusjon. Denne institusjonen ble kalt *skolen*.

Mesteparten av tiden på skolen satt barna i støyete felleskontorer – rundt 30 barn per kontor – og løste oppgaver og memorerte fakta, enten enkeltvis eller i grupper.

Systemet ble opprettholdt ved hjelp av hard målstyring og ytre belønninger. Målene ble kalt «kompetansemål», og de ytre belønningene ble kalt «karakterer», som var poeng som anga i hvilken grad et barn viste «måloppnåelse». Barna ble presset til å nå kompetansemålene ved at den fremtidige yrkeskarrieren deres ble gjort avhengig av hvor mange poeng de fikk. For å oppnå flere poeng var det ofte

gunstig å «pugge» før varselede målinger og å innsmigre seg hos maktøverne ved å «smiske». De fleste skolene påla rutinemessig overtidsarbeid, kalt «lekser», med trussel om straffepoeng for barn som ikke leverte.

Selv om barna var plassert i institusjon under tvang, ga ikke institusjonen mat til de innplasserte (i motsetning til i fengsler). Det ser ut til at man antok at barn fikk riktig næring fra medbrakte matpakker eller fra maten de selv valgte å kjøpe fra kommersielle aktører i pausene. Skolenes egne pausearealer ble kalt «skolegårder». De besto i hovedsak av asfalt. Til tross for patruljering fra voksne var skolegården et sted der mange barn ble utsatt for både fysisk og psykisk mishandling, gjerne kalt «mobbing».

Det synes underlig, nå i ettertid, hvordan skolen kunne bli opprettholdt helt frem til 2050. Allerede tidlig på 2000-tallet var det godt kjent at intens målstyring er en trussel mot trivsel og motivasjon («New Public Management»), og at det er usunt å arbeide overtid på ettermiddager og kvelder. Man visste også at mye stillesitting innendørs er uheldig, og det ble i økende grad rapportert om angst, fedme og dårlige matvaner blant barn og unge. Flere faglige tungvektere – slike som professorene Arild Bjørndal (RBUP), Trond H. Diseth (OUS) og Arne Holte (Folkehelseinstituttet) – ropte varsku om at skolen var en trussel mot barns

psykiske helse. I populærkulturen ble skolen fremstilt som stressende og kjedelig, og som ødeleggende for nysgjerrighet og skaperglede.

Kanskje tenkte mange at et moderne samfunn krevde skolegang, og at skolen derfor var et nødvendig onde, tilsvarende en vond operasjon som man dessverre må gjennom. Selv om det må vedgås at det fantes grunnlag for å mene at barn trengte å lære å lese, skrive og forholde seg til tall, var det ikke grunnlag for at barn trengte en nesten utelukkende faglig orientert skolegang på fulltid i ti år eller mer. Mesteparten av det barna ble pålagt å gjøre på skolen, var tvangstiltak uten forankring i forskning.

En mulig forklaring er at man så at de som fikk gode karakterer og gikk lenge på skolen, tenderte mot å gjøre det bra også senere i livet. Men det burde være tydelig, allerede før år 2000, at skolen fungerte som et filter der barn som var smarte, og hadde stabile forhold hjemme og stabil fysisk og psykisk helse, kom seg opp og frem, mens de som manglet noe av dette, ble holdt tilbake. Dermed må vi anta at forskere innså at det var et åpent spørsmål om skolen løftet folk eller satte folk til å konkurrere og rangerte dem.

En alternativ forklaring er at skolen ble opprettholdt ved å fungere som et kollektivt traume som ble reproduisert i flere generasjoner. Vi vet at folk som, over tid, er utsatt for traumatiske

forhold, ofte skammer seg, anser at dette er en normaltilstand som de bør takle, og tenker at traumet er deres egen skyld. I skoleverket var det vanlig at mens suksesshistoriene ble tilskrevet systemet, ble problemene tilskrevet individene. Barn som ble utsatt for en skolehverdag som de ikke mestret, ser ofte ut til å ha tenkt at det var dem selv det var noe feil med.

Som med mange andre sosiale omveltninger, ble aktivisme driveren for endring. Kimen til opprøret kom under klimastreikene som ble startet av Greta Thunberg. Barna som tok til gatene for å protestere i stedet for å sitte i klasserommet, fikk «ugyldig fravær». «Ugyldig fravær» var et av systemets mange former for straffepoeng, og fikk man for mange av straffepoengene, ble ens fremtidsutsikter satt i fare. Da skolene truet og straffet barn som protesterte mot klimaendringer, ble brutaliteten i systemet gjort synlig.

De fleste skolene påla rutinemessig overtidsarbeid, kalt «lekser».

På den mer radikale siden var det, fra rundt 2020, flere som benyttet sivil ulydighet. Inspirert av «Dyrenes frigjøringsfront», som slapp dyr ut av fangenskap, ble det startet en gruppe som kalte seg «Elevenes frigjøringsfront».

Elevenes frigjøringsfront reiste rundt og slapp elevene ut av skolebygningene. De hacket fraværsprotokollene på Canvas og itslearning, slik at skolene ikke klarte å straffe elever for å ha blitt sluppet fri.

På den mer reformvennlige siden klarte Elevorganisasjonen, også fra 2020-tallet, å slutte å være en lydlig støtteinstitusjon for skoleverkets interesser. Etter å ha fungert som et nasjonalt elevråd siden opprettelsen i 1999, klarte de nå å ta form av en fagforening. Gjennom organisering av landets én million elever ble det mulig å stille krav og å sette makt bak kravene. Det ble fort tydelig at selv om enkeltelever kunne trues til lydighet, hadde ikke skoleverket maktmidlene som var nødvendig for å holde dem tilbake når flere hundre tusen elever sto solidariske med hverandre.

Slik klarte unge å få gjennomslag for at voksne må gi dem et trygt og stimulerende sted å være mens foreldrene er på jobb. De fikk også gjennomslag for at disse stedene må utformes basert på forskning på hva barn og unge trenger for å få en god fysisk og psykisk helse, og for å utvikle seg sosialt, kreativt og intellektuelt. Selv om dette kan synes åpenbart for oss i dag, var det ikke åpenbart for de fleste som levde på begynnelsen av det 21. århundret. Vi bør være takknemlige overfor de klartenkte og modige menneskene som gikk foran og kjempet denne viktige kampen. ■

Unyttig info og noen fine tørre morsomheter Av Christian

I min søken på noe å skrive om i år så kom jeg på to bøker jeg har hatt liggende i noen år.

Mine gamle julegaveklassikere, bøkene -Hvor mye veide Elvis da han døde og -Hvor mange testikler hadde Adolf. Bøkene kan sikkert handles på nett, bokforretning eller på finn. Jeg har begge så de kan og lånes hos meg. Her følger ett lite utdrag fra bøkene

- Kvinner blunker dobbelt så ofte som menn
- Måleenheten fot ble målt til å være en tredjedel av lengden på armen til kong Henrik 1 av England.
- 4 paver døde når de hadde sex.
- En gjennomsnittlig pingvin har orgasme en gang i året.
- Darttavler lages av hestehår.
- En baseball har nøyaktig 108 masker.
- Michael Jordan barberte hodet sitt på tirsdager og fredager.
- På månen er det 3 golfballer.
- Kveg er det eneste pattedyret som urinerer bakover.
- Darth Vader er den eneste offiseren i imperiets styrker som ikke har en militær grad.
- Det er anslått at 200millioner M&M selges hver dag i USA.
- Teknisk sett er bananer ett bær
- Måneder som begynner på en søndag har alltid en fredag13.

Og hvis ikke denne infoen kan gjøre det til festens midtpunkt så får vi legge ved noen deilige tørre vitser.

Hvis kona roper fra inngangsdøren og hunden din bjeffer på bakdøren, hvem slipper du inn først?
– Hunden, selvfølgelig. Den holder i det minste kjeft etter at du slipper ham inn.

-Visste du at håndklær er den største årsaken til tørr hud?

Den ene Hora sa til den andre:

– Kom han du ventet på i går?

Eminem har fått seg en thailandsk kone.

– Naminam

Hva kaller man HMS ansvarlig på sagbruket?

– Trygve

Når sparker du en dverg i ballene?

– Når han står ved siden av kjæresten din og sier at håret hennes lukter fint

I går vasket jeg bilen med en venn.

– Alle sier jeg burde brukt en svamp istedenfor.

Juleøl smaking 2022 😊

Fredag 25.11.2022 ble den årlige NNMK Juleølsmakingen avholdt. Smakingen forgikk i år i Lars Vegard's nye residens. Lars Vegard disket opp med nydelig italiensk kyllinggryte med en spektakulær risotto som tilbehør. Maten ble skyllet ned med nydelig hvitvin med 12 volumprosent alkohol.

Årets Juleølsmaking ble utført med en spesiell vri. Vi kjørte pokerturning, og for hver blindsøkning, ble det ny runde med nytt Juleøl. Totalt ble 7 juleøl testet av de best kalibrerte ølsmakegner på adressen den dagen. Kanskje Bjørn var den best kalibrerte da han hadde drukket 6 halvliter på jobben før han ankom juleølsmakelokalet 😊

Deltagerliste:

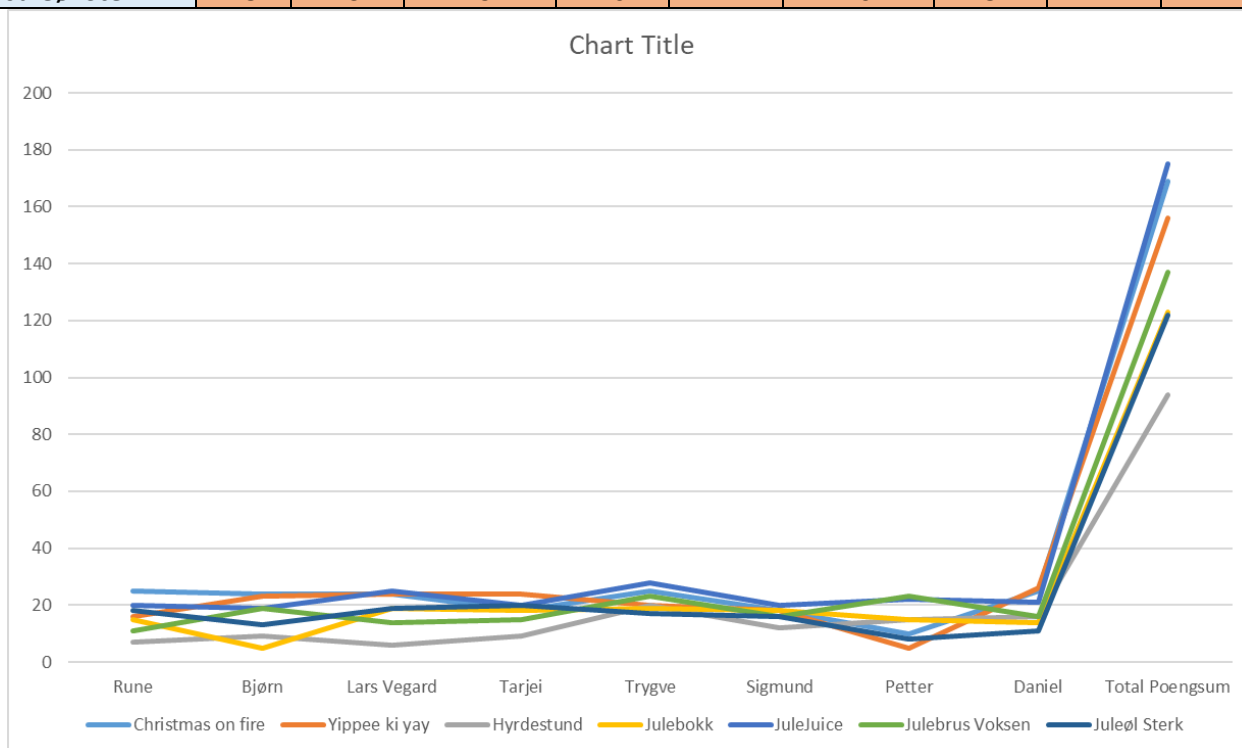
Trygve, Tarjei Rune, Bjørn, Petter, Sigmund, Daniel og Lars Vegard

Vi utførte øl testen ved å rangere øllet samtidig som vi evaluerte det. Karakter ble gitt med utgangspunkt i de fem forskjellige rangeringskriteriene vist i skjema under.

Navn på øl:							Navn på bryggeri:				
Lukt	1	2	3	4	5	6	Intens	Balansert	Humle	Malt	
Utseende	1	2	3	4	5	6	Klar	Uklar	Humle		
Smak	1	2	3	4	5	6	Intens	Balansert	Bitter	Søt	
Munnfølelse	1	2	3	4	5	6	God fylde	Lite fylde			
Ettersmak	1	2	3	4	5	6	Lang ettersmak	Kort ettersmak	Balansert		
Kommentar:							Ville du tatt et glass til av dette ølet?	Ja	Nei	Totalsum:	

Under her er scoren fra øl smakernes erfarne øl ganer.

ØL / TESTER	Rune	Bjørn	Lars Vegard	Tarjei	Trygve	Sigmund	Petter	Daniel	Total
Christmas on fire	25	24	24	18	25	18	10	25	169
Yippee ki yay	16	23	24	24	20	18	5	26	156
Hyrdestund	7	9	6	9	20	12	15	16	94
Julebukk	15	5	19	18	19	18	15	14	123
JuleJuice	20	19	25	20	28	20	22	21	175
Julebrus Voksen	11	19	14	15	23	16	23	16	137
Juleøl Sterk	18	13	19	20	17	16	8	11	122

Som dere ser går Julejuice av med seieren og er ett øl som absolutt kan anbefales å nytes til alle årstider.

Under viser hvordan poengsummen kategoriseres og valg av øl kan vurderes ut ifra dette ☺

5 til 15 – Øl som til nød er drikkbart, eller i bestefall veldig kjedelig

15 til 25 – Øl av god kvalitet, og som godt kan anbefales

25 til 30 – Øl i verdensklasse, vel verdt å skryte av

Ønsker alle en fredfull jul og godt nyttår ☺

Hilsen fra Rune, Tarjei og Trygve.

= U =

UTESERVICE AS

Ønsker du hjelp med tette renner?

Jeg trives best med skitne hender.

Har du tette rør, da blir jeg helt ør!

Jeg staker de gjerne,

Jeg er en stjerne!

Har du en mur som stadig siger,

eller higer en mann som klatrer i stiger?

Skal jeg trimme din hekk,

Eller øse en bekk?

Trenger du hjelp til å sløye en sei?

Jeg kan løse det meste for deg!

Tre-/mur-/male-/lime-/klippe-/hugge-/spyle-/vaske- eller
blåsejobb;

Jeg gjør ALT (så lenge det er ute).

Med eller uten genser, kun fantasien setter grenser!

Ta kontakt med Trygve og avtal befaring nå!

ER DIN MANNSKORMANN BORTE, OG DET
KLØR I DIN VORTE?

DET KRIBLER I FISEN, VÆR IKKE REDD FOR
FLISEN!

HAR DU EN PINNE, INVITER EN VENNINNE!

SKEISKJEPPEN

NÅ KUN KR 69,-

Du finner den hos din nærmeste forhandler i dag!

